

Concert cameral Viorel Munteanu 70
Interviu Cătălin Sava – Viorel Munteanu
(partea I și II)

Partea I

Simbol al drepte credințe în Sfânta Treime, al iubirii jefelnice și învierii Domnului Hristos, *Crucea Moldavă* este oferită domnului Profesor doctor Viorel Munteanu, ca expresie a prețuirii deosebite și ca binecuvântare sfântă din partea Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, în anul Mântuirii 2014, luna mai, ziua 17. Semnează, Teofan - Mitropolitul Moldovei și Bucovinei.

Cătălin Sava:

- Viorel Munteanu, 70 de ani de viață și 40 de ani de carieră. Asta înseamnă jurnalism cultural, pedagogie muzicală, muzicologie și, mai ales, compoziție. Privind în urmă, retrospectiv, ce înseamnă pentru dumneavoastră actul de creație?

Viorel Munteanu:

-E un act unic! Nu numai pentru mine, pentru toată lumea. În particular, aș spune că dacă îl reușești, înseamnă că ți-ai îndeplinit misiunea, misiunea ta. Pentru că, un creator trebuie să scrie, în orice condiție, să își găsească timp să se exprime. Deci, dacă ai ajuns să te exprimi și dacă se întâmplă și bine, atunci.. ești fericit.

Cătălin Sava:

-”Mi-am slujit Patria cu armele mele”, spunea Ionescu.

Viorel Munteanu:

- Da, sunt uneltele noastre.. Dar, pentru un compozitor important, ar trebui să se gândească, să rămână la uneltele sale. În momentul când încep ramificații, este foarte greu. Beethoven spunea, ”Pentru ca să faci ceva, trebuie să renunți la altceva”. Deci, în momentul în care nu poți să renunți la ceva, înseamnă că te vei risipi.

Cătălin Sava:

-Universitatea de Arte ”George Enescu”, cu sprijinul mai multor colaboratori de aici, de pe plan local, din Iași, vă aniversează cu un concert de muzică de cameră, de autor. E un lucru destul de rar

să asistăm în zilele noastre la un astfel de concert, în care creatorul este în sală, contemplându-și opera. Care sunt trăirile, atunci când vă auziți creația ce este înveșmântată, ce prinde viață pe scenă?

Viorel Munteanu:

- Am avut noroc! Lucrările mele au fost cântate în repetate rânduri. Chiar aş spune că sunt mulțumit cum s-a produs acest eveniment. Dar, referitor la acest concert, am fost nu numai sprijinit, ... încurajat să fac.. de acești colaboratori, cândva ai Universității și iată acum, colaboratori într-un fel cu compozitorul.

Cătălin Sava:

-Și această lansare de carte, *Roman Vlad*, ilustru prieten și magistru al domniei voastre, e o carte ce prinde viață astăzi și va fi lansată.

Viorel Munteanu:

-M-am legat de maestrul meu din 1980, când am avut o bursă la Academia *Santa Cecilia* din Roma și, pentru foarte mulți ani, a fost, într-adevăr, sfetnicul meu spiritual.

Călătoria mereu din Italia în România, la sora și mama sa, în Onești. Iar eu îmi iau luam bagajele și mergem la Onești, ca să avem întâlniri cel puțin o săptămână, cu maestrul. Așa s-au născut traducerile lucrărilor sale, așa s-au născut multe idei și eu am dat, am spus, cel puțin 10 ani pentru studiul operelor lui Roman Vlad, pentru că merită. Această carte despre care vorbeți este un muzeu al muzicii secolului XX. Cred că multă lume știe... ce.., în câte evenimente a fost cuprins Roman Vlad, ca director la toate instituțiile, aproape.., muzicale centrale italiene, festivaluri și așa mai departe, participant în lume, fiind și președinte al Confederației Internaționale a Drepturilor de Autor.., participant în lume la cele mai înalte manifestări științifice și artistice, poliglot - opt limbi, scris, vorbit. Deci, de o imensitate, opera sa este monumentală.

Roman Vlad:

-Îmi pare foarte bine, vă adresez un salut și vă spun noroc Spor la muncă și frumoase ce se pot gândi și imagina.

Doru Albu:

- Un concert extraordinar, pentru un public extraordinar, cu un prilej extraordinar. Numitorul comun Viorel Munteanu, la 70 de ani. A fost și rămâne, pentru Universitatea de Arte George Enescu din Iași, un maestru.

Cătălin Sava:

-Prezența dumneavoastră aici este semn că Iașul își onorează așa cum trebuie personalitățile, un act de dragoste, de respect și de admirație pentru Viorel Munteanu, compozitorul, muzicologul, jurnalistul muzical și pedagogul care în cei 70 de ani de viață, asemenea iluștilor săi predecesori, de care se leagă comunistica ieșeană și nu numai, a trăit muzica. "Muzica este esența vieții mele", ne mărturisea maestrul într-un interviu acordat Televiziunii Române astăzi, în exclusivitate. Acest adevărat *modus vivendi* este și titlul volumului ilustrului său prieten și magistru, *Roman Vlad*, un volum prefațat și îngrijit de Viorel Munteanu și lansat astăzi în suita de evenimente dedicate lui cu generozitate de către Universitatea de Arte "George Enescu" din Iași, cu sprijinul Mitropoliei Moldovei și Bucovinei, al Universității "Alexandru Ioan Cuza" și în parteneriat cu Primăria Municipiului Iași. Iar prezența Televiziunii Române, prin studioul teritorial TVR Iași, la acest eveniment aniversar, este un semn că muzica scrisă și trăită de Viorel Munteanu trebuie împărtășită tuturor iubitorilor de frumos și generațiilor ce vor veni. În prima parte a concertului cameral *Viorel Munteanu 70*, veți urmări metafore în sunet, pe versuri de Lucian Blaga, lieduri și piese instrumentale interpretate de soprana Georgeta Stoleriu și pianista Verona Maier, *Trio Sirinx*, adică Dorel Baicu – clarinet, Dorin Gliga- oboi, Pavel Ionescu - fagot, de clarinetistul Dorel Paicu și violonistul Gabriel Croitoru. Rostirea versurilor aparține maestrului Ion Caramitru.

Vă dorim audiție plăcută!

Partea II

Cătălin Sava, interviu

-Partea a doua e o referire superbă la sacralitate. Sunteți cunoscut în acest domeniu, pentru faptul că ați abordat, ca nimeni altul, această temă. De unde vine apropierea domniei voastre - și mă gândesc aici la originile dumneavoastră - de acest lucru, de sacralitate, de dumnezeire?

Viorel Munteanu:

-În primul rând, vine din familie. Nu numai din familie.. noi, în Bucovina, cei care cunosc foarte bine Bucovina, nu se poate să nu ne gândim mereu la sărbătorile mari. Mergeam, cu ce posibilități aveam, la Putna, de când eram copil. Iar apropierea adevărată de *Școala de la Putna*, am avut-o prin regretatul meu profesor, Gheorghe Ciobanu. Și în acest poem, *Glasurile Putnei*, au fost primele transcrieri ale lui Gheorghe Ciobanu, realizate în notația lineară, pentru lucrarea mea, pentru *Glasurile Putnei*. A fost un noroc, nu știu.., alt noroc! Sau.., am fost ajutat, prin *Imnul Sfântului Ioan cel Nou de la Suceava*, folosit în ultima parte. Sau, s-a născut această idee, pe care am continuat-o. Dar, mai mult, am vrut... în ultima perioadă de creație, am dorit să unesc modurile bizantine cu modurile populare, deci să îmi creez în așa fel modurile mele, ca să mi exprime această unitate. Este o unitate de cultură și nu trebuie să facem loc uneia sau alteia. Dacă o privim ca pe un tot, altfel reușești să surprinzi și să fii introdus în ethosul acesta al nostru.

Cătălin Sava:

- Valorificarea acestui filon, de la Paul Constantinescu ajunge la dumneavoastră. Nu sunt foarte mulți compozitori care s-au oprit cu atâta acribie asupra acestei lucrări

Viorel Munteanu:

-După ce a apărut *Glasurile Putnei*, au mai apărut lucrări. Dar, în perioada respectivă, a fost una dintre primele lucrări.

Cătălin Sava:

-Lucrare de pionierat...

Viorel Munteanu:

În primul rând că.., a fost respinsă. De fapt, amânată, nu respinsă.

Cătălin Sava:

-Era maniera elegantă, de mai amâna...

Viorel Munteanu:

-Pentru ca, la timp foarte scurt, la o săptămână, să fie cu lauri.. și, mai mult, să primească *Premiul Academiei Române*. Sigur, era o noutate atunci, când foarte multe experiențe în limbajul muzical se întâmplau. Era un curaj ceva se întâmpla cu un nou romantism, cu noua clasicizare și clasicitate

pentru Enescu, nu ?.. Revenea o preocupare de a te întoarce la rădăcini, dar foarte difuz și iată că această lucrare a punctat acest moment.

Cătălin Sava:

-Asistăm astăzi la o nouă înveșmântare, un nou aranjament al Glasurilor Putnei, care prin timbralitatea deosebită a violoncelor, capătă noi valențe. De unde ideea colaborării cu *Violoncellissimo* și Marin Cazacu?

Viorel Munteanu:

În primul rând că *Violoncellissimo* exista. În al doilea rând, glasurile Putnei sunt pentru orchestră de coarde. În al treilea, rând să văd și se revin la o comunitate de tenor și bariton, cu acest timbru un duios extraordinar e frumos al violoncelului, era firesc. Am impresia că va fi mai apreciată această această variantă decât.. Eu i-am spus glasurile Putnei în două vizuini, pentru că, într-adevăr, sunt două viziuni de sunet. Și, la cealaltă lucrare i-am spus *Triptico psaltic* în două versiuni. Pentru că prima ediție a fost dedicată sopranei Ada Burlui și, dintr-o greșeală, nu a apărut pe partitură dedicația.. Ca dovadă că acum am reparat, însă am făcut un *Restitutio Ada Burlui*, cu două trei articole și așa apare la sfârșit dedicația și am atașat discul cu Ada Burlui. După cum, la *Glasurile Putnei* am pus versiunea veche în manuscris și am atașat un disc cu o formație din Elveția. Pentru că, *Glasurile Putnei* au fost interpretate în foarte multe locuri și de către mai multe orchestre din străinătate.

Cătălin Sava:

-Pentru că vorbim de interpreți, în afară de *Violoncellissimo* și Marin Cazacu, o garnitură impresionantă de numele artei interpretative românești vine la Iași să va aniverseze cu ocazia acestui concert cameral și mă gândesc la Elena Moșuc, o soprană de ținută internațională în momentul de față, la Gabriel Croitoru, în afara consacrațiilor interpreți ieșeni, de care vă leagă multe.

Viorel Munteanu:

-Poate e prea mult spus, dar nu cred. O întâlnire de familie e aici, pentru că este Universitatea în care am lucrat și încă lucrez, sunt prietenii mei.. *Violoncellissimo* este o noutate, dar cu Marin

Cazacu colaborez de mult timp, cu Radu Postăvaru,.. mi-a fost student..și din această cauză, zic.. o întâlnire de familie.

Cătălin Sava:

Suntem la finalul acestei discuții și e greu ce vă cer, dar am să vă întreb: maestre Viorel Munteanu, vă rog să îmi spuneți într o scurtă propoziție această definiție a artei pentru care ați vibrat întreaga dumneavoastră viață. Ce reprezintă pentru dumneavoastră muzica?

Viorel Munteanu:

Esența vieții mele!

Iași, 17 mai 2014, Sala *Eduard Caudela*, DVD Concert Cameral Viorel Munteanu 70, TVR Iași și UAGE din Iași, Mitropolia Moldovei și Bucovinei, Universitatea Alexandru Ioan Cuza din Iași în parteneria cu Primăria Municipiului Iași.

Stefan ANGI

Concert Cameral Viorel Munteanu 70

Caro Maestro.

Iubite Viorel Munteanu

De mai bine de trei săptămâni port în inimă amintirile evenimentului estetic trăit cu ocazia vizionării celor două DVD despre Concertul cameral *Viorel Munteanu 70*.

Abia acum încep să mă simt în stare de a-mi derula măcar în câteva secțiuni transversale imensul panoramic aniversar al evenimentelor, spre a-ți putea argumenta plăcerea mea! Spicuiind printre cele mai pasionale și înălțătoare momente ale concertului menit să sărbătorească *Fiul Țării de Sus*, m-am convins că acesta a avut o însemnătate pe cât de înălțătoare pe atât de intimă, camerală (după spusele tale „ca în familie” deci nu familial, ci *familiar*). Toți interpreții compozițiilor tale, toți moderatorii serii, și nu în ultimul rând toți spectatorii coparticipanți, de la cei mici și până la cei mai mari, te-au felicitat adresându-ți binecuvântări, oratorii, aplauze și, înainte de toate, cu interpretarea de neuitat a creațiilor tale...

Să le iau pe rând:

Mai întâi despre sărbătoritul maestru Munteanu, care cu compozițiile sale dăruite publicului, mai exact colectivității sale de neam, de breaslă, de colaboratori și prieteni deopotrivă și de pretutindeni, a oferit *chintesența* serii sărbătorești.

Dragă Maestre, ai realizat în dialogul valorilor estetico-muzicale o serată de *Gesamtkunstwerk* cu toate valențele sale camerale! Combinarea alternativă a pieselor instrumentale solo cu liedurile celor *Șapte poeme*, pe care le-ai întregit cu alte două poezii blagiene spre a fi recitate în sine, a reprezentat un total organic excepțional structurat. Frumosul liric muzical a dominat și a transfigurat toată bogăția paletei valorice a partiturilor evidențiate. Iar partea a doua, în care ai evocat cu o competență deosebit de sensibilă arhetipurile bizantine într-un habitus contemporan de fidelă autenticitate românească, a excelat printr-un răspuns la valorile lirice ale primei părți cu o devoțiune plasticizantă, într-o evlavie melodică a sublimului ceresc! Am fost profund entuziasmat de dialogul muzicii tale purtat într-un curs-recurs de la mioriticul pământean la transcendentul ce coboară – precum ar spune Lucian Blaga.

În al doilea rând, interpreții. Adâncă lor convingere în autenticitatea valorilor muzicii tale, nestrămutata lor dorință de a fi la înălțimea adecvată în redarea mesajului cu corectitudine și dăruire totală. Nu am de adus decât cuvinte de admirație întregului ansamblu. Sopranelor Georgeta Stoleriu și Elena Moșuc, pentru intonarea pe cât de firească pe atât de competentă a doinitului din discursurile tale melodice. Dramaturgului Cara Mîtru, pentru naturalitatea uimitoare a declamării textelor poetice prin care nu a expropriat nimic din plăcerile evenimentului muzical care îl urma, ci dimpotrivă, a oferit premoniția plină a potențialului trăirii acestora.

Toată recunoștința mea de fost interpret cameral soliștilor Dorin Gliga, Daniel Paicu și Gabriel Croitoru, care au creat un fermecător parteneriat instrumental cu compartimentele vocale ale programului serii. De asemenea, ansamblul cameral dirijat de Radu Postăvaru, într-o colaborare organică cu maeștrii Marin Cazacu și George Dumitriu, conducătorii formațiilor *Violoncelissimo* și

Corul bărbătesc al UAGE, a reușit magistral să revigoreze traiectoria istorico-estetică a transcenderii sublimelor sentimente psaltice, de la melosul bizantin antic și românesc al unor înaintași ca Evghenie Humulescu și Nicolae Lungu, sau Macarie și D.G. Kiriac, respectiv Gheorghe Cucu, într-un discurs melodic în care se unesc intonațiile surselor arhetipale cu expresiile modale contemporane, creând un ethos propriu și inalienabil al compozitorului Viorel Munteanu. Prezentarea *noii viziuni* a compoziției *Glasurele Putnei* reprezintă o unică și inimitabilă manifestare a sentimentului rugăciunii încrustate în căință și proslăvire, devoțiune și chemare, slavă și aclamație, râvnire și adorație... Pe scurt, o intarsie muzicală a crezului întru providență.

Și organizatorii. Interviurile tânărul critic muzical Cătălin Sava, programul de sală și cuvântările de introducere ale profesorului universitar dr. Gheorghe Duțică au reliefat, prin bogăția lor de idei, prin stilul și forma lor elevată, semnificația evenimentului sărbătorec. Intervențiile lor Te-au provocat la mărturisirea ars poeticii, au evidențiat sublimul ethosului muzicii tale care răsună atât de impresionant și copleșitor în seara zile de 17 mai în fața colectivității muzicale din Moldova și din întreaga țară. Reține, nu în fața unui public, ci în sânul unei colectivități care s-a alăturat trup și suflet evenimentului aniversar.

Dragă Viorel, iartă-mă, te rog pentru că am scris atât de lung. Kant ar spune că nu a avut timp să scrie mai scurt. Eu altfel zic, aș mai putea continua încă multă vreme scrisul, dar nu vreau să abuzez peste măsură de timpul tău.

Atâta doar, motivul tăinuit al scrisului meu prelungit caută alienarea, dând în vileag durerea trăită pentru absența mea de la acest eveniment privilegiat. Iată, că datorită generozității tale – trimiterea DVD-urilor despre sărbătoare, partiturile, CD-urile lor însoțitoare și splendida carte a lui Roman Vlad *A trăi muzica*, redactată de tine – am reușit cât de cât să trăiesc și să re trăiesc *in absentia* măreția mesajului ideatic și sentimental oferit de către septuagenarul maestru nouă, tuturor!

Îmi revine și mie bucuria deci ca împreună cu toți participanții să-ți urez La Mulți Ani, maestre Viorel MUNTEANU!

Cluj, la 30 iulie 2014

al tău Ștefan Anghiu

DVD, Concert Cameral Viorel Munteanu 70, TVR Iași

Ștefan Anghiu

Cameral Concert Viorel Munteanu 70

Caro Maestro,

Beloved Viorel Munteanu,

It is for over three weeks that I have been carrying in my heart the memory of the aesthetic experience I went through while watching the two DVDs with the Chamber Music Concert Viorel Munteanu 70.

It is only now that I'm starting to feel able to rewind in my mind some cross-sections of that huge anniversary panorama of events and to describe to you the pleasure I took in it! Perusing through some of the most passionate and uplifting moments in the concert that was meant to celebrate the Son of the Highlands, I was persuaded that it had a meaning equally inspiring and intimate (being, as you said, "like in a family", so not familial, but familiar). All the interpreters of your compositions, all the speakers of that evening and, last but not least, all the co-participating members of the audience, from the youngest to the oldest, congratulated you by offering you blessings, speeches, applause and, above all, unforgettable performances on your creations...

First things first:

Let us begin with the man of the hour, the celebrated maestro Munteanu, who, with the compositions he proffered to the audience or, more precisely, his community of kinsmen, colleagues, collaborators as well as friends from everywhere, was the quintessence of this celebratory evening. Dear Maestro, with that dialogue of aesthetic and musical values you created a soiree of Gesamtkunstwerk with all its chamber music valences! The alternation between solo instrumental pieces and the lieder in Sapte poeme [Seven poems], which you completed with two other poems by Blaga recited on the spot, was an exceptionally well-organised organic ensemble. Beautiful musical lyricism dominated and transfigured entirely the richness of the value array present in the featured scores. And the second part, in which, with particularly sensitive mastery, you evoked several Byzantine archetypes in a contemporary habitat of faithful Romanian authenticity, excelled by echoing the lyrical nuances in the first part with a plasticizing devotion, in melodious piety towards the heavenly sublime! I was profoundly impressed by the dialogue your music was engaged in, in a constant flowing back and forth from the worldly Romanian to the descending transcendental - as Lucian Blaga would say. Then, the interpreters. Their deep belief in the

authenticity of the values in your music, their unshakable determination to rise to the appropriate level needed to convey the message correctly and with complete devotion. I have nothing but words of praise for the entire group. For the sopranos Georgeta Stoleriu and Elena Moşuc, for their intonation, both natural and skilful, of the doina parts in your melodic discourse. For the playwright Cara Mitru, for the amazing naturalness in her declamation of the poetic texts through which she did not steal anything from the pleasure of the musical moment that was to come but, on the contrary, fully foreshadowed the potential of experiencing it.

All my gratitude, as a former chamber music performer, to the soloists Dorin Gliga, Daniel Paicu and Gabriel Croitoru, who created a charming instrumental partnership with the vocal compartments in this evening's program. Moreover, the chamber music ensemble conducted by Radu Postăvaru, in an

organic collaboration with the maestros Marin Cazacu and George Dumitriu, the leaders of Violoncelissimo and the UAGE Male Choir, managed, in a magisterial manner, to revive the historical-aesthetic path to transcendence opened by sublime psaltic feelings, from the ancient Byzantine and Romanian melos of some forerunners, such as Evgenyi Humulescu and Nicolae Lungu, or Macarie and D.G. Kiriac, and Gheorghe Cucu, respectively, in a melodic discourse which conjoins the intonations of archetypal sources with contemporary modal expressions, creating composer Viorel Munteanu's own and inalienable ethos. The displaying of the new vision in the composition Glasurile Putnei [Voices of Putna] is a unique and inimitable manifestation of the feeling of prayer inlaid in repentance and worship, devotion and calling, praise and acclamation, yearning and adoration... In brief, a musical intarsia of the creed in providence.

And the organizers. The interviews of the young music critic Cătălin Sava, the programme leaflet and the introductory speech of professor Gheorghe Duțică highlighted, through their wealth of ideas, their style, and their refined form, the significance of this celebratory event. Their interventions challenged you to confess your ars poetica, emphasized the sublime ethos of your music that sounded so impressive and overwhelming on that evening on the 17th of May, in front of the music community from Moldova and the entire country. Remember, not before an audience, but within a community who joined in this anniversary event body and soul.

Dear Viorel, forgive me, please, for this long piece of writing. Kant would say he did not have the time to write a shorter text. I, on the contrary, could continue to write for a long time, but I do not want to take advantage of your time for too long.

Know only this, the secret motivation behind my prolonged writing seeks to be soothed, revealing the pain caused by my absence from this privileged event. Now, thanks to your generosity - your having sent me the DVDs about the celebration, the scores and their accompanying CDs, and Roman Vlad's splendid book A trăi muzica [Experiencing Music], which you edited - I have managed, to some extent, to live and relieve in absentia the greatness of the ideational and sentimental message that our septuagenarian maestro offered to us, to all of us!

Along with all the participants, I am also delighted to wish you Many Happy Returns, maestro Viorel Munteanu!

Cluj, 30 July 2014

Yours,

Ștefan Anghi

Traducerea în limba engleză de Sorina Ciobanu

Grigore Constantinescu

Viorel Munteanu - Muzicieni români, prezente europene....

(Ex. Muzical Viorel Munteanu, Concerto per archi)

Vorbind despre compozitorul Viorel Munteanu, cu prilejul decernării titlului de Doctor Honoris Causa al Universității „Valahia”, Târgoviște, Dan Voiculescu remarca: „Impregnat de trăirile eterice ale Bucovinei, ca și de mognitele străluciri de smarald ale Intonațiilor sfinte din Țara de Sus, el a reușit o frumoasă sinteză cu tehnica de scriitură cizelată pe care o dă înalta școlire. Glasul său a fost sensibil la multe dintre cuceririle muzicii moderne de oriunde și e unul mereu deschis inovației.

(Ex. Muzical Glasurile Putnei V.Munteanu)

Viorel Munteanu s-a realizat și în domenii care au umplut un gol în literatura noastră muzicală - continuă Dan Voiculescu. Cine altcineva ar fi putut da o haină orchestrală mai echilibrată și clasicizantă Concertelor religioase ale lui Gavriil Musicescu este ceea ce impresionează în muzica evocatoare a cantatei-poem Glasurile Putnei, pentru orchestră de coarde și cor bărbătesc lucrare compusă în 1981 pe versuri din manuscrisul lui Evtatie de la Putna și audiată în varii centre culturale europene (lucrare care i-a adus, cu trei decenii în urmă, Premiul Academiei Române).

(Ex. Muzical Glasurile Putnei în continuare)

Cum amputut remarca, această muzică a fost cântată mult în țară, dar și peste hotare. Iată câteva repere ale acestor audiții continentale: Monza - Italia 2001, cu ocazia aniversării Domului, apoi la Novara, în Festival di musica sacra, 2004; și la Varallo în 2006, la Viena - Austria, 2002-; Elveția, cu Orchestra din Kreuzlingen, în 2001 și în 2002 cu Thurgauer Jugend Symphoniorchester Konzerte 2002, sub bagheta dirijorului Hartmus Wendland. La Cișinău, republica Moldova, 2002, printre creațiile lui Viorel Munteanu, deosebit de apreciate pretutindeni unde au fost prezentate, mai putem vorbi și despre Concerti grossi nr. 1 și nr. 2, care figuraseră și în stagiunea italiană de la Citta di Desenzano, în decembrie 2001. Din sfera cameralului, distingem astfel și creații care conduc spre o investigare a expresiei instrumentale, prin dialogurile participanților. O astfel de realizare, prezentă în concerte europene, este și Ipostaze pentru clarinet și pian. Muzica aceasta a fost auzită în Germania, la Festivalul "Eurotref" din Tübingen în octombrie 2005, fiind de altfel programată și în Italia într-un concert desfășurat la Conservatorul din Pescara în luna mai 2007.

(Ex. Muzical, Ipostaze pentru clarinet și pian.)

Într-o „Scrisoarea deschisă” adresată de esteticianul prof. Univ. Dr. Ștefan Angi din Cluj colegului său ieșean, cu prilejul ceremoniei amintite mai înainte, la Târgoviște, găsim o complexă referință la Simfonia I „Glossă”, lucrare inspirată de poetica eminesciană, Glossă oferă, de la jocul dramatic al ideilor contrastante până la desfășurarea lor recurentă, un excelent libret-program pentru muzical vocal-instrumentală. Maestrul Viorel Munteanu profită plenar de această

oferă compunând Simfonia I, „Glossă” care, pe lângă poemul Glasurile Putnei, reprezintă realizări valorico-stilistice de referință din creația compozitorului. Melograma e(min) es - c(u) concentrează posibilitățile expresive ale - componentelor ethosului moldovenesc care, împreună cu primul vers - aidoma motoului, reprezintă motivația în nuce a melosului dezvoltat și pus pe partitură” Ascultată în Republica Moldova, la Chișinău, în concertul de deschidere a stagiunii simfonice din 2005, lucrarea a fost prezentă și la Conservatorul „Giuseppe Verdi” din Milano, Italia, instituție unde Viorel Munteanu a fost, un an mai târziu profesor invitat în cadrul programului „Erasmus”.

(Ex.muzical Simfonia 1 Glossa)

În proiectele aceluia program „Erasmus”, tot în Italia, profesorul și compozitorul ieșean a mai fost solicitat, în 2007, 2008 și la Conservatoarele din Roma și Pescara, unde a susținut conferințe despre Universitatea de Arte din Iași și despre Siluri și orientări în creația compozitorilor români contemporani. Era de fapt o revenire la locuri unde se desfășuraseră și momente de studii ale tinereții, deoarece la Conservatorul „Santa Cecilia” din Roma, Viorel Munteanu a obținut, cu peste două decenii în urmă, în 1980, o bursă de studii și documentare. În 2006, Universitatea de arte „George Enescu” din Iași realizează, prin comunicările științifice ale lui Viorel Munteanu, activități în contextul relațiilor culturale româno-italiene, cu Conservatorul „Giuseppe Verdi” din Milano (luna mai 2006). Mențiunile respective sunt argumente și pentru aceste succesive programări ale muzicii sale, de-a lungul anilor.

(Ex. Muzical Simfonia în continuare.)

În cuprinsul muzicii vocal simfonice, descoperim interesante îndreptări tematice către personalități moldovene care devin, în gândirea lui Viorel Munteanu tot atâtea prilejuri de meditație și omagiere. Nu este greu de imaginat emoția cu care artistul privește spre marii domnitori, atunci când realizează poemul cantată Închinare (Ștefan cel Mare), în care semnătura compozitorului, în 1975, se continuă revizuirii partiturii în 1981. Execuțiile lucrării sunt numeroase în viața muzicală națională, fiind însă adăugate unor prezențe europene. Asemenea interpretări sunt preluate și pe discuri, precum Concerto per archi pe care dirijorul Radu Potăvaru îl înregistrează la Radio Chișinău cu Orchestra Națională de cameră a Republicii Moldova.

(Ex. Muzical, Concerto per archi)

Participări la reuniuni artistice și științifice în străinătate

„Festivalul de muzică sacra”, Italia - Varese cu lucrarea Glasurile Putnei” Flarmonicii „M. Jora” - Bacău dirijor Ovidiu Bălan, 21.08.1991 Orchestra
„Festivalul de muzică contemporană”, Anglia - Huddersfield, 28.11.1990
„Festivalul de la Cité”, Elveția - Lausanne, 11.07.1990
„Festivalul Incontro Musicali”, Italia-Faenza, 17.04.1990
„Festivalul Balcanic”, Grecia-Atena, 19.04.1989
Concursul Internațional de muzică de cameră a VI-a ediție, Japonia - Tokio, 9,12.06.1989
„Muzica camerală a compozitorilor moldoveni și români”, Republica Moldova -

Chișinău, 27.10.1989

„Zilele culturii românești în U.R.S.S.", U.R.S.S.- Uljanovsk Doneck, 19,21,25.09.1989 Muzica contemporana", Republica Moldova-Chișinău, Conferința Polifonia sec. XX" 25.10.1989

„Festivalul muzical de la Kosice" - a XXXIV-a ediție, Cehoslovacia - Kosice, 21.05.1989

„Creația muzicală românească contemporană", Italia - Roma, 20.08.1989

„Festivalul muzical... Tolbuhin 88", Bulgaria - Tolbuhin, 11.05.1988

Concursul Internațional de muzică de cameră - Martigny, Elveția - Martigny, 12.06.1987

Festivalul „Jeunesses Musicales" - Zafra 1987, Spania - Zafra, 10.10.1987 Festivalul de muzică

„Darmstadt 86", Germania-Darmstadt, 28.07.1986

Concursul Internațional de Compoziție pentru instrumente de suflat Ancona, Italia - Ancona,

3.05.1986 Al IX-lea Concurs Internațional de lied Robert Schumann, Germania - Zwickau, 17.06.1985

Concursul Internațional de emisiuni muzicale radiofonice de la Praga, Cehoslovacia - Praga, Martie 1984

Festivalul Bratislava 1982", Cehoslovacia - Bratislava, 12.02.1982 „Cultura muzicală românească contemporană", Italia-Roma, 16.11.1980

Concerte și festivaluri în străinătate

- **Glasurele Putnei:** Italia- Roma, Academia di Romania 16.11.1980; Cehoslovacia Bratislava, Uniunea Compozitorilor slovaci 12.02.1982; Cehoslovacia - Praga, Concursul Internațional de emisiuni muzicale radiofonice 1984; Grecia - Atena, Festivalul Balcanic 19.04.1989; UR.S.S.-R. Moldova: Balti, Orhei, Chișinău, 1989, Televiziune Moscova și Chișinău Imprimare specială Orchestră de cameră și Corul Moldova" ale RTV din Chișinău, dirijor Alexandru Samoilă; Italia-Varese 1991; Italia, Monza (in occasione de 700 aniversario del Domo), 31.05.2001, Filarmonica Moldova" din Iași, dirijor Ovidiu Bălan; Elveția, Orchestra din Kreuzlingen, 18,20.12.2001; Elvetia, Thurgauer Jugend Symphoniorchester, 18,19.12.2002, CD; Republica Moldova, Chișinău 12.01.2002, Orchestra de cameră, Sala cu orgă, dirijor Radu Postăvaru; Italia, Novara, Festival di musica sacra, 29.05.2004; Austria, Viena, 09.12.2002 audiție integrală (C.D) la Institutul Cultural Român din Viena, Omagierea lui Ștefan cel Mare; Italia, Varallo, 11.09.2006 Orchestra Filarmonicii Bacău, dirijor Ovidiu Bălan; Cernăuți 1.12.2008, Concert de Ziua Națională a României, Orchestra Filarmonicii din Bacău, dirijor Corneliu Dumbrăveanu;
- **Concerti grossi nr. 1 și 2:** Italia, Citta di Desezano del Garda, 08.12.2001, Orchestra Filarmonicii Bacău, dirijor Ovidiu Bălan; Orchestra Filarmonicii din Chișinău, dirijor Mihai Agafita.
- **Ipostaze pentru clarinet și pian:** 16.11.1980; Cehoslovacia Italia Roma Academia di Romania Bratislava, Uniunea Compozitorilor slovaci 12.02.1982; Italia - Ancona Concurs National de Compoziție 03.05.1986; Germania, Festivalul „Eurotreff" Tübingen, 26.09.2005; Biberach - 23.09.2005; Riedlingen-24.09.2005; Italia, Conservatorul din Pescara, 12.05.2007; Grecia - Larisa, Conservator 20.02.2008; Schwabisch Hall 13,14.09.2008; Solingen - 06.10.2008; Wuppertal - 10.10.2008; Conservator Luisa D Annunzio" - Auditorium 13.10.2008; Chișinău - Festival Internațional Națională 04.03.2009. - Filarmonica

- **Invocații pentru calrinet solo** - Italia - Ancona, Concurs Internațional de compoziție- 03.08.1986; U.R.S.S.- Republica Moldova - Chișinău 19.04.1990;
- **Suita a II-a de Crăciun** - Inregistrare pe CD (Muzică sacră, colinde și cântece de stea) RTV Chișinău și în concerte; Orchestra Filarmonicii din Chișinău 28.11.2009, dirijor Mihai Agafita..
- **Concertino pentru flaut, oboi și fagot** - Italia - Ancona, Concurs Internațional de Compoziție, 1986; Germania Darmstadt, 1987; Italia Barletta - 1987; IT Margherita di Savoia 1987; IT Casoli- 1987; Elveția Martignz -1987 - Concurs Internațional de muzică de cameră, Trio Syrinx" - premiul II și selecționarea lucrării pentru repertoriul obligatoriu al concursului; Spania: Zafra - 10.10.1987, Badajos 13.10.1987, Meride 14.10.1987, Caceres 15.10.1987, Palencia 17.10.1987, Zaragoza 19.10.1987; Bulgaria Tolbuhin 11.05.1988; Elveția Lausanne - 30.09.1988, Lausanne 04.03.1989; Italia - Andria - 13.03.1989; Elveția Mäggen 15.03.1989; Germania Remagen 17.03.1989; Elveția - Savigni 18.03.1989; Italia Voghera 20.03.1989; Cehoslovacia: Kosice 21.05.1989, Nitra 22.05.1989; Japonia Tokio- 09.06.1989, 12.06.1989 Concurs Internațional de muzică de cameră, Trio Syrinx- Premiul special; U.R.S.S.: Zagorsk 19.09.1989, Uljanovsk - 21.09.1989, Doneck - 25.09.1989; Elveția: Muraz - 11.11.1989, Grandson -12.11.1989, Italia - Faenze - 17.04.1990, Elveția - Lausanne - 11.07.1990, Anglia - Huddersfield - 28.11.1990 (Festivalul Muzicii contemporane).
- **Ștefan cel Mare:** Austria, Institutul Cultural Român, 09.12.2004, audiție integrală (C.D) la Institutul Cultural Român din Viena, Omagierea lui Ștefan cel Mare.
- **Concerto per archi:** Republica Moldova, Chișinău, Festivalul Internațional Mărțișor", 03.03.2003, Orchestra de cameră, Sala orgă, dirijor Ovidiu Bălan.
- **Cvartetul de coarde nr. 2:** Turcia, Istanbul, Ziua Națională a României - Institutul Cultural „D. Cantemir", 27.11.2006, Cvartetul Voces"; Chișinău 03.03.2010, Cvartetul,Cantabile".
- **Triptic psaltic:** Republica Moldova, Chișinău, Festivalul Internațional „Mărțișor", 09.03.2006, Orchestra Academiei de muzică din Chișinău, solistă Ada Burlui.
- **Simfonia I «Glossa»** Republica Moldova, Filarmonica din Chișinău, Deschiderea stagiunii simfonice, 30.09.2005, dirijor Octav Calleya; Italia, Conservatorul „G. Verdi" din Milano, 21.05.2006 audiție integrală pe CD - conferință; Filarmonica din Chișinău, 28.09.2009, dirijor Mihai Agafita.